

Напрям 3
«Обліково-аналітичне забезпечення суб'єктів господарювання
в умовах сталого розвитку»

для своєчасного погашення боргових зобов'язань, коефіцієнта Бівера, що дозволяє визначити наскільки рівень фінансового стану підприємства відповідає задовільному, а також використання економетричної моделі Р. Ліса для проведення аналізу схильності підприємства до банкрутства.

Щодо шляхів удосконалення механізму антикризового управління, то вони мають будуватися з огляду на специфіку аграрної сфери, адже сільське господарство апріорі не може функціонувати ізольовано від зовнішнього середовища, як мінімум, через тісний взаємозв'язок із природно-кліматичними умовами.

Таким чином, основними шляхами вдосконалення антикризового управління підприємств агропромислового комплексу можуть бути: планування варіативних шляхів розвитку підприємства з урахуванням зовнішніх і внутрішніх чинників, оптимізація збутової діяльності, проведення комплексної діагностики усіх виробничих процесів і формування ефективної інформаційної підсистеми з метою оперативного реагування на можливі зміни.

Отож, ефективне врегулювання кризи – тривалий, систематичний і регламентований процес. Він направлений на визначення вразливих місць підприємства, запобігання повторенню подібних ситуацій у майбутньому і планування варіативних реакцій на вірогідні кризові ситуації, організацію ефективного обміну інформацією до і після кризи, перевірку й оцінку реального положення справ і в разі необхідності проведення оздоровчих заходів. У багатьох випадках кризи передують деякі попереджувальні сигнали, які повинні бути помічені. Однак це буває не завжди, що зайвий раз підтверджує необхідність попередньої підготовки до можливої кризи і планування антикризових заходів заздалегідь.

Список використаних джерел

1. Багорка М. О., Писаренко В. В., Кадирус І. Г., Юрченко Н. І. Антикризовий маркетинг: навч. посіб. Дніпро : Пороги, 2021. 340 с.
2. Олешко А. А. Концептуальні засади антикризового регулювання національної економіки. *Економіка та держава*. 2012. № 9. С. 4-7.
3. Шабатура Т.С. Зміцнення фінансової складової економічної безпеки підприємства . *Облік і фінанси*. 2013. №1. С. 99-105.

Сердюк Владислава

студентка 4 курсу спеціальності “Менеджмент”

Дворник Інна

к.е.н., доцент

ВП НУБіП України “Ніжинський агротехнічний інститут”

АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ
АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

Сучасні економічно-ринкові умови ведення підприємницької діяльності характеризуються підвищеними динамічністю та невизначеністю внаслідок різноманітних локальних державних та глобальних світових кризових процесів.

Всеукраїнська науково-практична конференція
«Міжгалузеві наукові дослідження:
можливості та варіанти впровадження»

У такому середовищі забезпеченості капіталом та доступу до необхідних ресурсів недостатньо для успішного ведення бізнесу. Саме тому зростає роль систематичного аналізу господарської діяльності. Дослідження динаміки результатів виробничо-господарської діяльності підприємства та змін міри його ефективності наразі є чи не найнадійнішим джерелом прийняття оперативних управлінських рішень щодо передбачення й подолання кризових станів бізнесу та вибору оптимальної стратегії розвитку в несприятливих умовах.

Явище аналізу господарської діяльності пройшло довгий час історичного розвитку. Перші згадки про економічний аналіз у формі звичайного вивчення закономірностей окремих економічних явищ були ще в IV ст. до н. е. Розвиток даного виду аналізу відбувався паралельно з поглибленням наукових знань та удосконаленням форм суспільства та держави і відзначився особливою інтенсивністю після виокремлення політичної економії в окрему науку (XVII-XVIII ст.). Наступним стимулом піднесення аналізу господарської діяльності стало існування школи фізіократів (2 пол. XVIII ст.), які змістили акцент дослідження економіки зі сфери обігу в сферу виробництва та обстоювали ідею природного закону. Ключову роль у видозміні сутності даного явища відіграли економічні дослідження А. Сміта і Д. Рікардо. Переживши звуження розуміння своєї сутності до оцінки виконання планів у командно-адміністративний період, аналіз господарської діяльності досяг апогею розвитку в результаті встановлення ринкової економіки і виокремився нині в окрему науку [1].

Аналіз господарської діяльності — наука про комплексне дослідження результатів діяльності підприємства, яка на основі виявлення взаємозв'язків між процесами та факторами їх обопільного впливу визначає тенденції та пропорції господарського розвитку і формує економічно обґрунтовані шляхи їх оптимізації.

Аналіз господарської діяльності підприємств агропромислового виробництва характеризується необхідністю враховувати особливості функціонування аграрної сфери задля отримання істинних, вичерпних результатів.

Підприємства агропромислового виробництва — це господарські одиниці, які спеціалізуються на виробництві, переробці та збуті сільськогосподарської продукції. Така структура призводить до ускладнення технологічних, економічних та організаційно-господарських процесів. З огляду на це, під час формування комплексу методів аналізу господарської діяльності агропромислових підприємств необхідно враховувати такі аспекти:

1. Акцент на соціальній відповідальності бізнесу. Складниками аналізу господарської діяльності є: вплив виробництва на стан навколишнього середовища, а саме місцевості, де знаходяться виробничі потужності, та якість продукції, яка безпосередньо впливає на здоров'я людей [2].

2. Врахування екологічності виробництва. Екологічні принципи та приписи ведення сільського господарства на сучасному етапі його розвитку є не

Напрям 3
«Обліково-аналітичне забезпечення суб'єктів господарювання
в умовах сталого розвитку»

рекомендацією, а обов'язковою вимогою, яка визначає рівень інноваційності підприємства та забезпечує його конкурентоспроможність.

3. Відображення результатів діяльності (виробництва, переробки та реалізації) одночасно у вартісному та у натуральному вираженнях. Виключно вартісні показники не здатні об'єктивно оцінити ефективність та результативність сільськогосподарського виробництва.

4. Динаміка витрат на виробництво та собівартість продукції. На відміну від підприємств інших галузей, які майже повністю використовують залучені ресурси, агровиробники значною мірою самі забезпечують себе необхідними матеріалами (значна частка продукції не набуває товарної форми, а використовується в наступних циклах відтворення), що дозволяє їм в динаміці скорочувати витрати на виробництво та собівартість продукції [3].

5. Умови підвищеного ризику. Часто агропромислові підприємства зазнають збитків не через помилкові управлінські рішення, а внаслідок несприятливих погодних умов чи втрати врожаю, що не зовсім доцільно розглядати як їх об'єктивну збитковість.

6. Сезонність виробництва. Брати за основу дослідження фінансову звітність, яка використовує календарний, а не маркетинговий рік, не цілком доречно. Оскільки на момент підведення підсумків в кінці року виробничий цикл не всіх сільськогосподарських культур завершено: одні тільки зібрані і ще не реалізовані, на інші вже понесено витрати, доходи з яких будуть в наступному році (наприклад, озима пшениця).

7. Значна кількість запасів. Зазвичай, збільшення кількості запасів на складах є негативним проявом проблем зі збутом чи виробництвом товарів та збільшення темпів оборотності капіталу. У випадку сільськогосподарського виробництва — це необхідна міра через особливості збуту, потребу у зберіганні кормів та наявності запасів на випадок несприятливого виробничого сезону.

Отже, здійснення аналізу господарської діяльності, яка є мультикомпонентною, характеризується високим ступенем ризику, залежністю від численних непередбачуваних факторів та складністю взаємозв'язків між елементами зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства, у випадку агропромислового підприємства ускладнюється технологічними, економічними та організаційно-господарськими особливостями його виробничих процесів.

Список використаних джерел:

1. Парасій-Вергуненко І. М. Аналіз господарської діяльності: підручник. К.:КНЕУ, 2016. 632ст
2. Ігнатенко М. М. Стратегії та механізми управління розвитком соціальної відповідальності суб'єктів господарювання аграрної сфери економіки: монографія. — Херсон: Айлант, 2015. — 470 с.
3. Самайчук С. І. Методичні засади удосконалення економічного аналізу діяльності сільськогосподарських підприємств. *Агросвіт*. 2019. №7. URL: <http://www.agrosvit.info/?op=1&z=2861&i=8> (дата звернення: 29.11.2022).